

'Vade retro'?

MONTSERRAT MINOBIS

Darrerament es generalitza l'estranya sensació que hem entrat en una mena de túnel del temps, especialment pel que fa referència al contingut televisiu de diversos programes i de determinades informacions que tenen, és clar!, com a subjecte protagonista la dona, les dones i el seu món. Sense tenir en compte la sensibilitat necessària per tenir present el principi d'igualtat que proclama la Constitució i, naturalment, l'adequació de les lleis a aquest mateix principi: que ningú no pot ser discriminat per raó del seu sexe.

Sense anar gaire lluny i en poc lapse de temps, s'han produït diversos fets que fan pensar que aquest principi d'igualtat és menyspreat. L'aparició d'uns famosos sostenidors que, segons diuen els espots publicitaris, fan, propicien, que la figura, el cos de la dona sigui més atractiu. Per a qui? Per a si mateixa? Per als homes? Això no seria massa greu, si tota la parafernàlia que fa al cas no estigués envoltada de missatges subliminars que transmeten, que fan, que l'últim i el primer missatge sigui, una vegada més, convertir el cos de la dona en l'objecte únic i exclusiu del desig. A més d'això, una cadena de televisió —pública— ha començat a emetre una sèrie de tan mal

títol —i ja no cal ni dir contingut—, *El sexòlogo*, de la qual en són director i protagonista una saga que no s'ha distingit, precisament, pels seus productes de qualitat. Amb aquesta sèrie, bescantada per tothom (organitzacions de dones, partits polítics tan distints com IU i PP), es contribueix a mantenir el tòpic més tronat i més groller que s'hagi pogut veure en aquests últims anys de conquestes per a la igualtat d'oportunitats per a les dones. Però no acaba aquí tot aquest reguitzell de mostres. Fent allò corrent que és el *zapping* televisiu, van aparèixer a la pantalla 8.500 dones que omplien una plaça de toros, arribades de distints punts de la terra espanyola, per veure, aclamar, admirar i aplaudir un torero jove que, segons les cròniques de la transmissió televisiva, les enamora. Jesulín de Ubrique és el seu nom. I en aquest cas la reflexió hauria de ser molt més profunda, partint des de nosaltres mateixes i no solament del tractament que els distints mitjans de comunicació —inclosa la cadena que va transmetre la corrida— van fer d'aquest acte: exagerar fins a extrems límit la imatge que l'home té de la dona. Tot i que hagi estat la mateixa dona qui li ho hagi proporcionat. Això és jugar brut.

17

President Companys: més que un màrtir

PASQUAL MARAGALL

Des de fa anys, l'Ajuntament de Barcelona ret un homenatge al president Lluís Companys cada 15 d'octubre. Avui fa 54 anys que el van afusellar, al castell de Montjuïc, essent l'únic president d'un govern legítim condemnat a mort i executat en una acció conjunta dels poders nazi i franquista. Això sol ja converteix Companys en una figura molt específica: just quan el mataven, altres líders europeus com De Gaulle, Pertini, Brandt o Churchill lluitaven en defensa de la democràcia. La coincidència amb aquests personatges és un element imprescindible per comprendre l'abast de la figura de Companys com a lluitador demòcrata. Amb la diferència que tots ells van poder veure el final de la Segona Guerra Mundial i, per tant, del Tercer Reich, mentre que Companys va morir sense aquest privilegi.

Per les tràgiques circumstàncies de la seva mort, hi ha una tendència a presentar Companys envoltat d'aquesta aura de president màrtir, la qual cosa, si bé s'ajusta a la veritat, també la distorsiona si esdevé l'únic prisma a través del qual es contempla la seva vida política. El mite, que en aquest cas és merescut, allunya les persones d'aquest món i les transforma en éssers unidimensionals.

Caldria preguntar-se —i ho faig ara— com s'explica a les noves generacions —això vol dir a l'escola, tant per part dels professors com en els llibres de text— la vida política de qui fou president de Catalunya durant la República i la Guerra Civil. Em demano quina idea tenen del seu comportament polític els joves que avui tenen entre quinze i vint-i-cinc anys.

Segurament se n'han destacat els components mitològics (va morir descalç, trepitjant la terra que estimava...) o els més polèmics (com

Quina idea tenen els joves de Companys? Una reflexió sobre la seva dimensió real, ja no només com a màrtir, sinó com a demòcrata, reformista social o municipalista

ara els fets del 6 d'octubre del 34). I també es poden haver produït atribucions injustes de la seva personalitat, precisament amb el suport d'algun d'aquests elements. I això no seria correcte, com tampoc no ho seria voler posar en relleu només aquells apunts de la seva biografia que a cadascú puguin convenir més. Com a qualsevol persona, a Companys se l'ha de considerar en tots els seus aspectes perquè els humans són, evidentment, multidimensionals.

Així, caldria veure si s'explica adequadament la importància del Companys impulsor del reformisme social, de l'home que comprèn perfectament la necessitat d'una vinculació entre la política i el sindicalisme i que confia en una entesa entre els treballadors i els empresaris per evitar, com va escriure, "commocions caòtiques". Em refereixo a l'advocat laboralista que al costat de Layret i de Seguí va defensar els interessos dels qui ho tenien més difícil i a l'home que va creure en un partit treballista, o el que va col·laborar en el naixement del sindicat pagès Unió de Rabassaires.

Tampoc no és segur que quedi prou explicat el paper del Companys municipalista: el polític que creia en la capacitat dels poders locals per desenvolupar un projecte territorial que integrés tot el país d'una manera definitiva; el defensor de l'autonomia local política i financera; el propugnador de la participació de l'Ajuntament barceloní en la gestió del port...

Ni tinc el convenciment que hi hagi prou referències sobre el caràcter unitarista de Companys, el

president que tot just accedir a la màxima representació de Catalunya va incorporar al govern persones de procedència diversa, cosa que li va costar les crítiques dels qui, en la línia de Macià, pretenien un Consell Executiu unívoc i unipartidista.

Ni és gens clar que perduri la idea que Companys es va preocupar enormement per participar en la discussió sobre l'encaix de Catalunya dins d'Espanya, a través de propostes federalitzants. La seva mateixa declaració del discutit 6 d'octubre deixa prou clar que Companys buscava l'acord federal de tots els pobles d'Espanya. Ara, quan semblen aparèixer indicis d'una mútua comprensió, que ben segur que és minoritària, l'acció de Companys en aquest aspecte té més rellevància que mai. N'hi ha prou d'imaginar què no hauria donat Companys per dirigir-se en català a un Senat que fos Cambra territorial.

Per tot això em demanava quina visió tenen de Companys els joves catalans i si tots plegats ja ens esforcem prou a mostrar com cal el caràcter divers de la seva personalitat. A l'Ajuntament de Barcelona hi ha una sala que duu el nom de Lluís Companys. S'hi reuneix el govern de la ciutat, és el lloc on es prenen decisions importants que afecten la vida de la capital de Catalunya. I és també on s'atenen les conferències de premsa, el lloc on es dialoga amb els periodistes, tot recordant que el polític Companys també va dirigir unes quantes publicacions.

Els homenatges que any rere any fem al president des de l'Ajuntament i la ciutat de Barcelona, el ja històric trasllat de les seves despu-

lles —que reposaven en una tomba anònima— i la restitució de la dignitat que li correspon, al Fossar de la Pedrera, volen ser una contribució en aquesta recerca de la figura plena de complexitats i fins i tot de contradiccions, un reconeixement a la persona i una justa valoració del polític, que tingui en compte tots els fets i totes les circumstàncies. I en aquesta missió ens agradaria tenir la companyia de tothom, perquè retre homenatge a Companys, aquest sentit del deure patriòtic, no és pas cap exclusiva de ningú.

No es tracta de reivindicar Companys amb intencions properes al partidisme ni de buscar enlloc les arrels dels nostres comportaments presents ni, menys encara, d'emmirallar-se en uns temps que, afortunadament, ja formen part del passat. Si de cas, el 15 d'octubre ens podria servir per inquirir-nos sobre la nostra visió actual de la història més immediata. Que els barcelonins homenatgin qui va ser regidor d'aquest consistori que ara tinc l'honor i l'orgull de presidir no és un assumpte anodí. Ni significa un endinsament dins d'un fosc túnel del temps. Al contrari: hi ha molts aspectes de la personalitat de Companys que ens poden dur a la reflexió sobre qüestions prou actuals.

Democràcia, reformisme social, municipalisme, federalisme... Vet aquí els punts sobre els quals es podria treballar al voltant de la figura d'un president que no sols va ser màrtir. I és en un dia com avui, quan s'escau l'aniversari d'aquest màrtir, que em sembla oportú reclamar una visió més àmplia de la figura política de l'últim president que va governar abans de la nit, de l'home que, a través d'Irla, representa la baula de la cadena que enllaça amb la Generalitat restaurada, la de Tarradellas, i amb l'actual.

Pasqual Maragall és alcalde de Barcelona

BÚSTIA

El català a Port-Aventura

El dia de la Mercè vaig visitar la maqueta del parc temàtic de Vila-seca i Salou Port-Aventura, i hi vaig poder constatar el següent: als cartells promocionals del parc, el català només hi apareix de forma simbòlica en l'eslògan publicitari del parc. Als fulletons explicatius de les característiques de Port-Aventura, editats en quatre llengües, la catalana hi apareix en segon lloc, després del castellà.

Si aquesta és la sensibilitat que envers el caràcter de llengua pròpia de Catalunya que té el català tindran els responsables de l'esmentat parc temàtic, ja des d'aquest moment els catalans que tenim un mínim sentiment d'identitat col·lectiva podem plantejar-nos un boicot actiu al parc de Vila-seca i Salou. **Jordi Príncep i Canalis.** Barcelona.

Club d'amics de Pau Riba

Som un grup de gent que hem format el club d'amics de Pau Riba, cantant i col·laborador de l'AVUI, que s'anomena *Why Boys Leave Home. Pau Riba Club*. Voldríem aglutinar tots els seguidors de Pau Riba, tant d'ara com d'abans, per poder informar-los de tots els seus concerts i les seves mogudes. També per aconseguir fer un *fanzine* de Pau Riba i del rock que es feia als 60-70 a Catalunya. Per rebre més informació, adreceu les vostres cartes a l'apartat 32, 08190, de Sant Cugat del Vallès. **Why Boys Leave Home. Pau Riba Club.** Sant Cugat del Vallès (Vallès Occidental).